

Szerkesztőség:
Arad, Acsev-palota.
Kiadóhivatal:
Sulv. Regele Ferdinand 4/2a.
(József főherceg-ut.)
(Aradi Nyomda Vállalat.)
Sürgőnycim: Közlöny, Arad
Telefonszám:
Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Égész évre 600 Lej.
Fél évre 300 Lej.
Negyed évre 150 Lej.
Havonta 50 Lej.

Hirdetési díjszabás szerint.
Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 3 lej, vasárnap
4 lej. Bucurestiben 60 banival
több.

Stinnes halála.

(Európa pénzfjedelmének hirtelen kimúlása. — A fia veszi át a hatalmas vagyont.)

Berlinből táviratozzák: Stinnes Hugó epékőbántalmakban szenvedett, tegnapelőtt megoperálták és az operáció után tegnap este fél kilenckor 53 éves korában meghalt. Halála utolsó pillanatáig eszméletlenül volt.

Stinnes Hugó a háború előtt még egyszerű vasgyáros volt a rajnai vasvidéken és most mint világhatalmasság. Európa leggazdagabb embere hanyatlott a sirba. Gyáraiban százezer munkás dolgozott azonkívül tömérdek vállalkozásban volt érdekelt. Legutóbb közvetlenül a választási harcok előtt kijelentette, hogy visszavonul a politikától, mert pártjával, a német néppárttal meghasonlott. Mindent és mindenkit igyekezett érdekkörébe vonni. Húzához, gyáraihoz saját bányái szolgáltatott a szén, gyárai exportját saját hajóival bonyolította le és azok hozták nyersanyag szükségletét és saját erdei szolgáltatott vállalatához szükséges fát is.

Amikor nemcsak gazdasági, de politikai hatalmasság is lett, megvásárolta a legnagyobb német napilapokat és a legjelentékenyebb kiadóvállalatokat, amiket saját papírgyáraival látott el. Stinnes Hugó nemcsak a német nehéz ipart kerítette hatalmába, ahol csak jó alkalom kínálkozott, mindenütt szerzett érdekeltségeket. Az elmúlt évben megvásárolta több osztrák vasgyár részvénytöbbségét, a magyarországi líptákgyárnál, és Lengyelországban a petroleumvállalatoknál volt nagyobb érdekeltsége.

Stinnes Hugónak vezetőserepe volt sok olyan csoportban, amelyek az orosz szovjetkormányal szerződést kötöttek Oroszország kiaknázására. Ezzel kapcsolatban Stinnes és vállalkozásai Ázsiában is megkezdtek terjeszkedéseiket. A hatalmas mű, amelyet Stinnes Hugó kezdett kiépíteni nem fog összeomlani, mert munkáját fia tovább fogja vezetni és tovább igyekszik kiterjeszteni azt a hatalmat, amelyet már eddig is képviselt a Stinnes név. Az ifjabb Stinnes apja minden vállalkozását megtartja és tovább fejleszti a Stinnes hatalmat és vagyont.

Lemondott a bucaresti görög követ.

Bucurestiből jelentik: Cacnitis bucaresti görög követet kormánya Athénbe rendelte az újabb instrukciók átvétele végett. A görög követ táviratilag értesítette a görög kormányt, hogy a rendeletnek nem hajlandó eleget tenni és egyben közölte, hogy állásáról lemond.

Ferdinánd király beszéde Párisban.

(A román királyi pár ünnepélyes fogadtatása a francia fővárosban.)

Párisból táviratozzák: A román királyi pár tegnap délelőtt ideérkeztek. A pályaudvaron Millerand köztársasági elnök és neje, Poincaré, a kormány összes tagja, a törvényhozás két házának elnöke, Páris főpolgármestere, a szajnai prefektus és számos előkelő politikai személyiség fogadták a királyi vendégeket. A román és francia nemzeti színű zászlókkal feldiszitett utvonalon elhelyezkedett óriási közönség lelkesen ünnepelte Ferdinánd királyt és Mária királynét. A pályaudvarról egyenesen a külügyminisztérium épületébe kísérték a királyi párt, ahol Poincaré fogadta őket. Délután 4 órakor Páris városa látta vendégül Ferdinánd királyt és Mária királynét. Az ünnepélyes fogadtatásnál a Kamara és a szenátus elnöke, a kormány tagjai és számos előkelő politikus jelent meg. Ferdinánd király és Mária királyné Millerand elnök és neje kíséretében érkeztek meg a városházára, ahol beikták nevüket a községtanács könyvébe. Juillard polgármester üdvözlő szavaira Ferdinánd király a következőket mondotta:

— Boldog vagyok, hogy ebben a híres és az egész világ legdicsebb városában lehetek. Románia a latin nép távoli előőrse. Minden érzete Franciaországgal szolidaris és Párishoz kiönlös rajongó szeretet kötötte. Ennek a városnak egy század óta nagy befolyása van a román kultúrára. A román diákok generációi érezték Páris szeretetét, akik ott szabad és demokratikus intézményeket ismertek meg és az egyetemek laboratóriumaiba dolgozva merítették a francia zsenik kiapadhatatlan forrásaiból. Anikör ütött a népek jogainak kivására a háború órája Románia természetesen tartotta, hogy Franciaország oldalán száll sikkra. A háború vérellöntözött területeim át kivittük, hogy ez a kapcsolat még szorosabbá vált. Még egyszer köszönöm a fényes fogadtatást és a minden román által megérsodál Párisnak további fejlődést kívánok.

Ferdinánd király szavait hoszszantartó lelkes óváció követte, amely után a román királyi himnusz és a Marseillaisét játszották a zenekar.

Módos és Zsombolya átcserélése

(Teljesen kifosztották a szerbek Zsombolyát.)

(Saját tudósítónktól.) Csütörtökön délben történt meg Módos és Zsombolya községek ünnepélyes átcserélése. Zsombolya 1918. óta levegőben lógott míg végre a hártármegállapító bizottság a községet örök időkre Romániához csatolta. Az átvételt az esethez méltó ünnepélyes keretek között történt meg. Egyetlen szomorú momentum csupán az volt, hogy a kivonult jugoszláv csapatok nagy pusztítást végeztek a községekben és egy a község határában levő 900 hold területnyi föld továbbra is Jugoszláviáé marad, amely a virágzó Zsombolya fejlődésére hátrányos lesz. Pontban 12 órakor érkezett meg a Közlöny kiküldött munkatársa Zsombolyára, amikor a kivonuló szerb parancsnokság bucsút vett a román csapatoktól és Kikinda felé elutazott. A román csapatokat Draganescu György ezredes vezette be Zsombolyára és az átvételnél mint a kormány meghatalmazottja Pincu Cornél dr. vármegyei főjegyző volt jelen.

A bevonuló román csapatokat Zsombolya lobogódiszben várta. Az állomás épülete mögött diadalkaput emelt a lakosság és mikor a bevonuló csapat Draganescu ezredes vezetésével odaért Stoffel

Miklós községi jegyző kenyeret és sőt nyújtott át a parancsnok felé. Egy kislány üdvözölte ezután a román hatóságok képviselőjét miután a katonaság és a polgári előkelőség a községhezához vonult. A község háza előtti téren tábori oltárt emeltek és itt Neff Ferenc katolikus esperes-plébános tartott misét és üdvözölte az átvevő román csapatot. Draganescu ezredes válaszolt az esperes beszédére és kijelentette, hogy biztosítja a személy és vagyonbiztonságot, a nyelv és hit szabad gyakorlását. Ardelean dr. nagyszentmiklósi szolgabíró ezután átadott egy román lobogót Schoffel Miklós jegyzőnek, amit feltűztek a község házára.

A szerb pusztítások.

Szomorú képet nyújt Zsombolya város. A jugoszláv csapatok kivonulása előtt kifosztották az állomást és a közintézmények székhelyeit. Az állomás épületéből leszerelték a villanydrótokat is, kivették az ablakrámkát és egy pár kivételével felszedték az összes sineket, használhatatlanná tették a villanytelepet, és így csak az üres falat találták a román csapatok a zsombolyai állomáson. Körülbelül 30 millióra tehető az a kár, amit a szerb csapatok kivonul

lásuk előtt okoztak. Az adóhivatalból elvitték egy 25 mázsa súlyú pénzszekrényt, a kórházból még a székeket is és a kórház megrongálásával okozott kár egy magában meghaladja a tízmillió lejt. Az ünnepélyes aktusnál sok ezer ember vett részt és a környékről is rendkívül sokan jöttek be, hogy a történelmi pillanatot jelen legyen.

A zsombolyai menetrend.

Szombattól kezdve megindul a rendes közlekedés Temesvár és Zsombolya között és csupán a teherráru forgalomban lesznek még hiányosságok. Gyorsvonat indul Temesvárról Zsombolyára déli tizenkét óra tizennygy perckor, személynvonat délelőtt tíz és éjjel egy óra negyven perckor. A személyvonatok délután öt óra 45 perckor és reggel hat óra 25 perckor érkeznek Zsombolyára.

Magyar beszéd

a cseh szenátusban.

(Egy szenátor a rutén uralom ellen. — Hid Oroszország felé. — Valamennyi szláv nép egyesülése.)

Prágából táviratozzák: A szenátus mai ülésén az Erdős-Kárpátok vidékének szenátorai is felszóltak. Az egyik magyarul, a másik rutén nyelven. Egy szenátor, mint az őslakos magyarság képviselője elítélő kritikában részesítette az Erdős-Kárpátokban fennálló eddigi uralmat és az autonómiát. Bodnár pánszláv beszédében azt fejtette ki, hogy az Erdős-Kárpátok hidat jelentenek Oroszország felé és valamennyi szláv nép egyesülése olyan erős lesz, hogy semmiféle magyar és német nyomásnak nem enged.

A budapesti nyomdászsztrájk.

(Nincs kilátás megegyezésre.)

Budapestről táviratozzák: A Budapest és környékbeli nyomdák tulajdonosai a mai nappal összes munkásaikat kizárták, még az úgynevezett „werkmunkások” is. A munkások és a munkaadók között Rassy Károly ma megkísérelte a közvetítést, azonban a kísérlet a munkások követelése miatt meghiúsult.

Budapestről táviratozzák: A nyomdafőnökök és lapkiadók szindikátusa elhatározta, hogy kitart a végletekig a munkások kizárása mellett, sőt a kizárást még jobban kiterjeszti szélesebb körökre is. Holnaptól kezdődőleg az összes polgári lapok közös lapot adnak ki, amelynek szerkesztőségébe minden szerkesztőség egy munkatársat delegál.

Budapestről táviratozzák: Ma a kormány alkalmi lapján, a „Reggeli Hírek”-en és a Népszaván kívül a Szózat is megjelent.

Szenzációs leleplezés a marnei csatavesztésről.

(Vorts-Rhetz generális első és utolsó jelentése.)

(A Közlöny berlini tudósítójától.) A szociáldemokrata „Vorwärts” szenzációs leleplezést közöl az 1914. szeptemberi marnei csatáról, amelyben a franciák meggyőzték a németek további előrenyomulását és az immár Páris fenyegető német frontot áttörve a német hadsereget visszavonulásra kényszerítették. Tulajdonképpen már a marnei ütközettel vesztette el Németország a háborút a nyugati fronton. A „Vorwärts” szerint a legfelsőbb hadvezetés 1914. szeptember 25-én hivatalos hadijelentést adott át a Wolff-ügynökségnek a lapokkal való közlés céljából. Mielőtt azonban a Wolff-ügynökség a közleményt továbbította a lapoknak, a német kormány a hadvezetéssel egyetértésben megtiltotta publikálását és így ez a német vereséget nyíltan beismerő jelentés nem került napvilágra. A „Vorwärts” mostan közli ezt a visszavont parancsot, a mely a következőképpen hangzik:

Vagy főhadiszállás,
szept. 28. este.

(Hivatalos.) Miután a német nyugati hadsereg áthaladt Belgiumon, elfoglalta az északfrancia erősségeket és különböző csatákban megverte az angol-francia hadsereget, mostan kénytelen volt az üldözést beszüntetni, mivel kiderült, hogy a franciák a párisi és verduini erődtámaszok felhasználásával haderőnk két szárnya ellen támadást készítettek elő. A jelentés ezután a lotharingi

gial és a keleti helyzettel foglalkozik, majd a következőképpen fejeződik be:

Nyugaton az ellenségnek sikerült túlnyomó erővel a Chateau-Thierry-i frontszakaszt keresztültörni. Operatív okoknál fogva vissza kellett vonnunk a Páris felől és a keresztültörés által két részről fenyegetett jobb szárnyat. Ebből később a közép és a bal szárny visszavétele következett győztes előrenyomulásunkból. A hadsereg a Páris - Montmirail - Vitry-Le-Francois - Chaumont-vonalról a Noyon-Soisson-Reims-Ver-sailles vonalra húzódott vissza, a francia Lotharingiában győzedelmes hadseregek pedig egészen a birodalmi határig.

Sokat beszélnek a jelenleg küszöbönálló nagy csatáról a Maas mentén, ebben azonban eddig még egyetlen szakaszon sem történt döntés.

A körülírva mindent bevalló jelentés azután avval fejeződik be, hogy az erősebb létszámú ellenség mostan a jobb szárnyat támadja, majd figyelmezteti a közönséget, hogy az előrenyomulás folytán ezután a jelentések szűkszavúbbak lesznek. Ezt a közben visszavont jelentést von Vorts-Rhetz főhadiszállásmester írta alá. Vorts-Rhetz generális azt nap nevezte ki főhadiszállásmesterré és ez volt az első, de egyúttal egyetlen jelentése, mivel, mikor másnap arról értesült, hogy a ve-

reséget bevalló közlemény megjelenését a kormány nem engedélyezte, annyira felzúgult, hogy szívvelhűdés érte és nyomban meghalt. Érdekes, hogy pontosan négy évvel később 1918. szeptember 28-án Ludendorff felszólította a birodalmi kormányt, hogy 48 órán belül kössön békét az antanttal.

A rongyos papírpénz.

(Az adóhivatal nem fogadja el az egy- és kétlejeseket.)

Kaptuk a következő levelet:

Igen tisztelt Szerkesztő ur! Kérem alábbi soraim közlését, mert nemcsak egyéni, hanem közérdeket szolgálnak. Mi kereskedők a szódavizgyárosok, a pékek, szóval minden olyan üzem, amely kicsiben ad el nagyon sok aprópénzt köteles elfogadnia. Az apró egy és kétlejesek összegyűlnek és mi nem tudunk mit csinálni vele, mert sem az adóhivatal, sem pedig a Banca Nationala nem hajlandó elfogadni. Vegyük az én esetemet, amelyhez hasonló minden kereskedőnél előfordul. Körülbelül tízezer lej értékű egy és kétlejeselem van, amelyet az adóhivatal nem fogadott el adófizetésre. A Banca Nationalához fordultam és megígérték, hogy ha Bucuretiből utasítást kapnak, beváltják az aprópénzemet. Ma azonban tudomásomra adták, hogy nem lehet beváltani. Viszont ha vonakodnánk elfogadni a vevőtől az aprópénzt, az feltétlenül üzletünk kárára lenne. Kérem b. lapjukat, hogy erre a körülményre hívják fel az illetékes tényezők figyelmét, amely hitünk szerint orvosolni fogja bajunkat. Előre is köszönöm fárado-

zásukat, vagyok tisztelőjük: egy kereskedő előfizetőjük.

Az ócska fegyver.

(Feleséggyilkos csász.)

(Saját tudósítónktól.) Bonyolult ügyben ítélkezett ma az aradi törvényszék büntető tanácsa. A vádlott Rosu Tódor pankotai csász volt, akit azzal vádoltak, hogy 1923. novemberben feleségét féltékenységi rohamában puskájával agyonlőtte. Rosu már régebben az zal gyanúsította feleségét, hogy a községi rendőrrel folytat viszonyt. A gyilkosság napján hazatért és a kaput zárva találta. Bemászott a kerítésen és látta anint a felesége a kertből jön ki. Rátámadt és veszekedni kezdett a bezárt kapu miatt. Rosu nem menekült a lakásba és magára zárta az ajtót, majd attól félve, hogy férje egy is utána jön, kiugrott az ablakon. Futni kezdett, a férj mindig nyomában vállán fegyverével. Ez a gyilkosság előzménye. Futás közben dörrent a fegyver és az asszony véresen összeesett. A férj azzal védekezik, hogy nem rántotta meg a ravaszt. A fegyver véletlenül sült el. A bíróság kihallgatta Ghrtner József fegyverszakértőt, aki megvizsgálta a fegyvert és megállapította, hogy nagyon könnyen sült el, mert már ócska. Rosu Tódor védője dr. Iszpravnice Sever ügyvéd ezen az alapon a vádlott felmentését kérte. A bíróság hosszabb tanácskozás után a vádlottat három évi börtönmre és öt évi hivatalvesztésre ítélte. A vádlott felebbezett. Dr. Iszpravnice ügyvéd ezután Rosu ideiglenes szabadlábra helyezését indítványozta. A bíróság elfogadta az indítványt és a tábla ítéletének megérkezéséig a vádlottat ideiglenesen szabadlábra helyezte.

A Fehér Ház puritán lakója.

Látogatás Coolidge elnök rezidenciájában. — Washington, a világ legkedvesebb városa. — Mindenütt a demokrácia.

Washington. A legszebb városok egyike. Mintha Amerika flancolni akarna, hogy ime lássátok, tudunk mi így is, egyszerűen, kedvesen, kisszerűen és európaiasan... Gyönyörű, fás, hangulatos uccák, kertés, tágas palota-kastélyok, stílusos középületek, több tér, park, ninos ház, sehol egy felhőkarcoló, mamuth-áruház; itt nem rohan a technika minden tultergője förtelmes ügyeskedése segítségével — az élet; nyugodalmás, mosolygó minden. Még a néger is, akikkel tele van ez a különben gyönyörű és elegáns nagy város.

Rengeteg szobor — még pedig nagyobbára lovas, vagy legalább is katonaszobor (egyéb katonát ugy sem látni) és minden parkban ágyu, mintha U. S. egész ágyuparkját kerti díszként állította volna fel apró, kis szerencsenyerekek mulatságául.

A Fehér Ház.

A város szívében egy kertcske, filigrán és egyszerű — hársak és kőrifák közt tulipán —; mellette jobbról a pénzügyminisztérium, balról a tengerészeti és külügyi minisztérium, előtte pedig egy nap — nyilvános park — közepén egy obeliszkszoborral: a Washington emlékekkel.

A kertben egy kis fehérre meszelt egyemeletes kastély, vidéki kuria, oszlopos terrasszal, a közepén, amelyet jobbra is, balra is földszintes ház köt össze két kedves, igénytelen emeletes épülettel. Ez a híres és rettegett, irigylet Fehér Ház. Ebben a középső, vidéki grófi kastélyban lakik az elnök, az épületekben székelnek pedig a hivatalok.

Jellegzetessége: az uralkodó fehér szín; a meglepő — de nem keresett egyszerűség; a mai Amerika szertelen arányával, megrémítő monumentalitásával szemben fennhéjázó kisszerűsége a régi — de ma is uralkodó — angol puritánságnak.

A Fehér Házba nyugodtan bemegyünk. Nincs portás, diszorség rendőr, vagy katona sehol. A kapubejártnál rikkancsok, a kertben fekete kertészek, a palota — ej dehogya is palota: bácskai kuria — főbejártnál egy veterán unat kozik, a hallban felgyűrt gallériu cigarettázó, mókázó, vitatkozó washingtoni újságírók. Eppen a fiatal Roosewelta, — aki most a tengerészeti minisztert helyettesíti — faggatják és ez a hangos, hamiskásan kacintgató, joviális, borotváltarcu ficsur vicceket farag a most nagyon aktuális olaj-panamára.

A legdemokratább államfő.

Egy öreg, borotvált, szemüveges emberke — szürke ruha, ormótlan sárga cipő és nem kifogástalan színes ing van rajta — fo-

gad minket. Mr. Mekena — huszonegyedik éve — ő az elnök ajtonálkója. Bevezet a szomszéd szobába, ahol Bascome Stamp, az elnök titkára előtt jelentkezünk. Igen csinos, öszes hajju, fekete arcu, rokonszenves ember: — nagy hatalom ma, neki van az elnökre a legnagyobb befolyása, egyébként a rangja miniszteri, aféle ő felsége körüli miniszter. Körülötte egy egész rakás ember nyüzsög. Civilruhás tábornok, ujmexikói kormányzó, külföldi diplomaták és egy deputáció: féli kabátos, hétköznapi ruhás nyárspolgárok, az egyik magán felcjtette a kalapját, a másik a sárcipőjét, cigarettáznak, leülnek az ablakpárkányra. Egy benyilóban gépiró kisaszonyok kattognak és a szobában egy asztalon, borkereveteiken és támlásszékeken kívül semmi butor, csak egy hatalmas kandalló, amibe éppen egy fekete szolga piszkálja a hasábfákat.

Mr. Stamp barátságosan megszorongatja a kezünket:

— Az elnök várja az urakat... Meglepődéssel mondom el neki, hogy milyen egyszerű itt minden, hogy érzi az ember itt, szinte szívja azt a demokratizmust, ami árad, ömlik az óriási birodalom e hatalmas urának — a világ legnagyobb urának — fehér szobájából.

Egy kicsi szobácskán megyünk keresztül és egy nagyobb szobában — akkora, mint egy közepes budapesti ügyvéd fogadója s az elnök előtt állunk.

Kerek a terem, két oldalt zöld

plüs kőrdívány simul a fehér — most már: márvány — falhoz, két apró, falba épített könyvszekrény, középiitt egyszerű ébenfa-íróasztal, amelyhez vékony rudon az Unió selyemzástója simul. — Szembent kandalló, lobogó lánggal ölnyi fahusángok égnek benne. Ennyi az egész fogadóterem. A newyoki áruházak ragyogó városszobái, a bankok óriás halljai, a wal-streeti fényárban uszó, káprázatos gazdag díszli termék után ez a szédítő, megrendítő, puritán disztelen és hivalgó egyszerűség. Az elnök elénk lép. Középtermetű, ötvenes, szikár ember. Csontsovány arc, zöldes-kék szem élésre rajzolt arcél, energikus sas orral és — ríktó, vérvörös, ritkás haj; előre ugró, alsó ajak. Egyébként igen elegáns ur — mint valami kiválóan disztíngvált angol lord — izmos, de feltímően szép és ápoltt, gyűrűs kéz. Mindennek látszik, csak farmernek, magyarul — kiszagdának — nem: pedig ilyennek hiszi az amerikai fantázia, amelyik a derék mozik segítségével látja, hogy mint tette le a kaszát, amikor sürgöny jelentette a Harding halálát és esküdtött meg apja előtt — aki tisztviselő, — kezét a bibliára téve, hogy vállalja az elnökséget és megtartja a törvényeket.

— Érezze jól magát, ismerje meg országunkat és ha megismeri: megszereti, — mondta az elnök — mert Amerikát csak az nem szereti, aki felületesen amerikai.

Ujrafelvétel a Tisza-perben.

(Fényes László nyílt levele a magyar igazságügy-miniszterhez.)

Budapestről jelentik: Feltűnést keltő nyílt levelet intéz Fényes László a tegnapi Népszava hasábjain a magyar igazságügy-miniszterhez. Nem kevesebbről van szó, mint pertelújításról a Tisza-ügyben. Két haldokló vallomására hivatközik Fényes. Puskás Albert és Hüttner Sándor utolsó megnyilatkozásaira. A nyílt levél többek között ezeket mondja:

— *Miniszter Ur*, abban az ügyben, amelyben felszólalásomat a nyilvánosság előtt intéztem Miniszter urhoz, én — amint talán méltóztatik tudni — két esztendőig vádlott voltam. Vádoltak és letartóztattak, két teljes esztendőig vizsgálati fogságban tartottak, aztán, a féléves főtárgyalás után, a bíróság felmentett, kimondván ítéletében, hogy nemcsak felbujtó nem vagyok, hanem tudomásom sem lehetett és nem volt a gyilkosságról. Ezt az ítéletet azóta a felsőbb bíróság is helybenhagyta.

— Két esztendőn át úgy tartottak, külön lakat alatt, hermetice elzárva, mint a halálra ítéltet. Ha felkísértek a bíróhoz, aki ügyemet vizsgálta, akkor a Bp. egyes rendeltetése ellenére láncra vertek. Kezemet guzsba kötötték, hiába mutattam fel a törvény parancsszavát, hogy aki sem öngyilkosságot, sem szökést nem kísérelt meg, azt nem szabad láncra verni. Holott mindazok, akiket illet, éppen olyan jól tudták akkor, mint most, hogy én nem lehettem sem Tisza Istvánnak, sem másnak a gyilkosa.

— De most magáért az igazságért kell szót emelnem. Két hirtvettem. A rákoszentmihályi tömeggyilkosság ügyében fogva levő Puskás Albert nevű vádlottat a rabkórházban, előrehaladott tüdővérsze idején, halála előtt külön kihallgatott a vizsgálóbíró. Ennek alapján rá kell mutatnom, hogy a Tisza-gyilkosság ügyében fogva volt két vádlott, illetve elítelt: Dobó István, majd Hüttner Sándor haldokolt. Kérte kihallgatását, mielőtt az Ur színe elé jutna, kértük mi, többi vádlottak mindannyian és azt *nem rendelték el*.

— Az igazság érdekében — kérésem van a miniszter urhoz. Hüttner Sándor, miután a váci fegyházból hiába írta, hogy végórja közeledtével fel akarja fedni a valóságot, miután ügyvédje kérését az akkori igazságügy-miniszter *elutasította*, úgy tudom, mégis csak megírta a Tisza-gyilkosságról való utolsó tényállításait.

— Nem tudom, mi van e levélben. Itt, a nyilvánosság előtt kérem a miniszter urat: tétlenül jelentést magának erről s ha megfelel a hír a valóságnak, úgy tegyék át a Bp. 448. szakasza értelmében ezt az első fokozat eljárási bírósághoz. A perrendtartás idézett szakasza, amint azt a miniszter ur jól tudja, egyenesen elrendeli, hogy: „*Ha a bíróság vagy királyi ügyész, avagy más hatóság (jelen esetben a váci fegyház igazgatósága) tudomást szerez olyan körülményről, amelynek alapján az elítelt javára újrafelvétel indítható*”, köteles erről a bíróságot, illetve a bíróság az elítelt felvételét értesíteni, sőt

— A Tisza-pernek, amelynek én felmentettje vagyok, vannak elítelt vádlottjai. Amennyire az anyagot én — pedig jól — ismerem: ha Hüttner Sándor utolsó levélét úgy írta meg, hogy ellenőrizhető faktuokat ír, akkor az döntő fontosságú legyen az elítéltekre. Ettől eltekintve: ez az ügy két esztendőn át foglalkoztatta a nyílt várososságot, nemcsak Magyaror-

Elítélték az ujaradi állomásfőnököt.

— Jassu János okozta az ujaradi katasztrófát. — Két esztendőre degredálták. —

(Saját tudósítónktól.) A Közönség annak idején részletesen beszámolt az Ujarad közelében történt vasuti katasztrófáról, amelynek több sebesültje volt. A vasut-igazgatóság szigorú vizsgálatot indított az összeütközés okozójának kiderítésére. A vizsgálatot a napokban fejezték be és eredményei a következők voltak:

Megállapították, hogy az összeütközés idején Fias János forgalmi tisztviselő volt szolgálatban. Fias Jánosnak nem volt tudomása arról, hogy tehervonat megy ugyanazon a vágányon és megadta a timisoarai személyvonatnak a szabad jelt. Jassu János állomásfőnök ugyanakkor megengedte a tolatást a tehervonatnak, anélkül, hogy a forgalmi tisztviselőt értesítette volna. Mivel a biztonságért a forgalmi tisztviselő fele-

szágon, hanem az egész világon.

— Ezt követeli talán a méltányosság is. Mint annak idején a pörben, összekötött kezekkel is megtettem a kötelességemet, nem a magam érdekének volt reá szüksege, hanem az igazságnak, úgy most is megteszem, amit lelkiismeretem parancsol. Bejelentem tudomásomat miniszter urnak, kérem, hogy a haldokló Hüttner Sándor utolsó levelét — tekintet nélkül bárkire — tegyék át a bírósághoz, értesítsék róla az illetékes védelmeket.

lős az állomásfőnöknek értesítenie kellett volna a tolatásról. A CFR. vezérigazgatósága a vizsgálat eredményeként rendeletet adott ki, amely szerint Jassu János állomásfőnököt két évre kizárják az előléptetési listából, elvonják az állomásfőnöki teendőktől és ötszáz lej pénzbírsággal sújtják. Fias János forgalmista csak száz lej pénzbírságot kapott, amit megfellebbezett, mert nem érzi magát bűnösnek.

Értesülésünk szerint: a temesvári ügyészség a tisztviselők ellen vizsgálatot indított meg államturajdonnak gondatlanságból okozott megrongálása miatt és a tisztviselőket a napokban kihallgatta. A szigorú vizsgálat általános meglepedést keltett, mert csak így biztosítható a közlekedés zavartalansága Románia területén.

A román megegyezés a magyar nemzetgyűlésen.

Megkezdődtek a 16 órás ülések. Apponyi nagy beszéde

Budapestről táviratozzák: A nemzetgyűlésben ma kezdődtek meg a tizenhat órás ülések. A mai ülést pontosan reggel hét órakor nyitották meg, amelyen a kormány tagjai közül Vass József népjóléti és Pesthy Pál igazságügy-miniszter voltak jelen. A megnyitás után Berky Gyula egységespárti képviselő hangosan megjegyezte, hogy az ellenzék nem nagyon érdeklődik az ülések iránt. Erre közbeszólt Meskó Zoltán:

— Nyolc órai munkaidőt követelünk! (Zajos derűtség.)

Az első szónok Eöri Szabó Dezső volt, aki örömet fejezte ki arról, hogy a magyar keresztény ellenzéki parlament ilyen korai órában már munkához lát. Ezután az ellenzék kritikájának szükségességét fejtegette és a javaslatok bírálatának keretében a román megegyezéssel is foglalkozott. Lehetetlennek tartja, hogy a kormány jogosnak ismerje el a román megszállást.

Schandel Károly: Nem ismerte el!

Pesthy Pál: — Ez rabulisztika! Eöri Szabó hangsúlyozza, hogy nem ismerte el és mégis megállapodott a románokkal.

Gróf Apponyi Albert felszólalásában azt hangsúlyozta, hogy arra a kérdésre kell válaszolni, hogy az adott helyzetben van-e más kikapcsolás, mint a javaslatokban ajánlott ut és nem jár-e vesztéssel a javaslatok elutasítása. Az a nézete, hogy a szanálási ja-

vaslatokat el kell fogadni. (Élénk éljenzés a jobboldalon és a balközépen.) Tudja, hogy ezzel a felelősségben osztozik, mert a mai helyzetben nem határozhatja el magát másra, de mégsem felelhet azért a politikáért, amely részben okozója annak, hogy el kell fogadnia a javaslatokat. Előny a kölcsön és mindaz, ami ebből várható: a valuta stabilizálása és ezzel a gazdasági élet szabadságának a világgazdasághoz való bekapcsolódása. A teherlap: a diktatura és az ellenőrzés.

— Ha valaki azt az álláspontot amelyet a törvényjavaslat létesít, nem akarja diktaturának nevezni, akkor nem ragaszkodik ehhez a szóhoz. A tény azonban az, hogy a szanálási időre a pénzügyek vezetéséből, legalább is az erre vonatkozó alapvető intézkedésekből, a nemzetgyűlés ki van kapcsolva. Többet ér az osztrák rendszer, amely az államtanácsra bízta a végrehajtó hatalomnak ezt a kivételes jogkörét. A teherlap másik tétele a nemzetközi ellenőrzés. A miniszterelnök azt mondotta, hogy eddig is meg volt az ellenőrzés, mert a jóvátételi bizottság mindenbe beletekintethetett. A különbség az, hogy az ellenőrzést a népszövetség tanácsa veszi át és az általa kiküldött főbiztos. Tehát előbb az ellenőrzést azért gyakorolták, hogy minél nagyobb jóvátételt tudjanak az országra kiszabni, adig most az ellenőrzés célja, hogy az ország talpraállításában segítsen. Így beállítva a helyzet

rendkívül megkapó, de van egy másik ellenőrző bizottság is, amelyet a jóvátételi bizottság küld ki.

A XVII. forduló.

(A newyorki sakkverseny legújabb eredményei.)

Newyorkból táviratozzák: A nemzetközi sakkverseny tizenhetedik fordulójában dr. Lasker legyőzte Yates, Réti Tartakover és Marshall Janovszkyt. Lasker Ede és Marshall között a játszma remissel végződött. A tizenhetedik forduló után a verseny állása a következő: dr. Lasker 11 és fél, Capablanca 10, Aljechin és Réti 9, Maróczy, Marshall és Tartakover 7 és fél, Bogoljubov 7, Lasker Ede 5, Janovszky és Yates 4 és fél.

Különös válási kereset.

(Amikor a „harmadik” kéri a valóper megindítását.)

(Saját tudósítónktól.) Érdekes és nem mindennapi kereset érkezett a törvényszékhez. A kereset B. I. csendőrőrmester írta alá, aki arra kérte a bíróságot, hogy feleségét válássák el első férjétől, K. J.-tól. Elmondja, hogy néhány évvel ezelőtt megismerkedett K. J.-néval, akibe beleszeretett. Az asszonyt első férje elhagyta és így misem állott útjában annak, hogy összeköltözhesenek. Az évek szerelemben és boldogságban repültek el, két szép gyermekük volt, amikor váratlan csapás érte őket. Az első férj jelentkezett és visszakövetelte feleségét. Mivel nincsenek törvényesen elválva, a férjnek teljes joga van az asszony felett, aki azonban épp oly mértékben gyűlöli férjét, mint ahogy szereti B.-t. Az őrmester azzal fejezi be levelét, hogy nem tudná elviselni, ha szeretett asszonykáját, gyermekeinek anyját elvinnék tőle és arra kéri a törvényszéket, hogy válássák el K. J.-tól, hogy az asszonyt törvényesen feleségül vehesse. A kereset érdekessége az, hogy az őrmester fényképet csatol leveléhez, amelyen feleségével és gyermekeivel ül egy padon.

Eddig még nem fordult elő, hogy egy férjes asszony udvarlója, vagy vadházastársa kérte volna más törvényes asszonvának elváltását a törvényes férjétől.

Strakosch nyilatkozik.

(Bizik Magyarország talpraállításában.)

Londonból táviratozzák: Henry Strakosch, a kölcsön ügyében Budapestben járt népszövetségi delegáció vezetője ma nyilatkozott a Timesben és kijelenti, hogy tökéletesen meg van elégedve a budapesti tárgyalások eredményeivel. Reméli, hogy a szanálási program úgy a belső, mint a külső bizalmat Magyarországra irányítja. Igaz, hogy a lakosság elég súlyos adót fizet, egy átlag egy lakóra két angol font sterling adó esik. Ezzel szemben az infláció az új jegybank felállításával megszűnik. A magyar probléma azonban könnyebbnek és egyszerűbbnek látszik az osztráknál. Magyarország lakossága férfias, hazafias, fegyvelmezett, becsületos és dolgozó nép, amely széles látókörű és erős kormányval rendelkezik. Végtül kijelentette, hogy Magyarország talpraállításában nagyjelentőségű Európa konszolidációjának kérdésében

Felmentették a bolgár agrárpart vezetőit.

(Két miniszter még fogságban marad.)

Szófiából táviratozzák: A törvényesek tegnap hozott ítéletet a volt Stambulinsky kormány tagjainak az agrárpart végrehajtó bizottsága ellen indított büntetésében. Azzal vádolták őket, hogy forradalom előidézésére törekedtek és a parasztpárt tagjait felfegyverezték. A törvényesek felmentette a

vádoltakat, akiket kilenc havi vizsgálati fogság után azonnal szabadlábra helyeztek. A vád alá helyezett agrárpart vezetői közül azonban továbbra is fogságban maradnak Stoineff volt belügyminiszter, Mudrie volt hadügyminiszter és Atasoff volt kamarai elnök, akik ellen más ügyekből ki folyólag eljárást indítottak.

Felfedezték Nabukodnozor könyvtárát.

(Több mint ezer darab ötezeréves ékirásos táblát találtak. — A logszenzációsabb ókori lelet.)

Londonból jelentik: A napokban az a hír érkezett Bagdadról, hogy a város közelében Langdan az Oxfordi egyetem asszirológia tanára páratlan felidézést tett. A tanár ásatásokat végzett Bagdad környékén és egy nagy ékirásos könyvtára akadt, amely Nabukodnozor idejéből származik. Langdan már hónapok óta kutat, eddig azonban semmi eredményt nem tudott elérni. Véletlen eset folytán a tanár az ékirásos könyvtár nyomára akadt. Az ásatások több, mint ezer táblából álló szenzációs könyvtárt hoztak napvilágra, amely körülbelül ötezer éves lelet és Nabukodnozor idejéből származik.

A Daily Cronicle bagdadi levelezője intervjút folytatott a tanárral, aki a következőket mondotta:

— Amióta Bagdadban vagyok, folyton az járt az eszemben, hogy a város közelében valamely domb közelében kell lennie annak a híres eltűnt könyvtárnak, amely annak idején Kisch, a híres asszir

kulturváros büszkesége volt. Amint ideérkeztem, megkezdtem az ásatásokat, de eredménytelenül és már-már feladtam minden reményemet. De csak nem tudtam abbahagyni az ásatásokat. A véletlen egyszer váratlanul segítségemre jött. Egy este egyedül mentem ahhoz a dombhoz, ahol a kincseket sejtettem. Sétá közben a lábom egy kőbe ütdött. Lehajoltam, felvettem és meglepetve vettem észre, hogy a kőn ékirás van. Magam sem tudtam mit csináljak... hirtelen eldobtam a követ. Megnéztem hova esik az eldobott kő és nem tudom miért, de biztos voltam abban, hogy ott van a könyvtár, ahol a kő fekszik. Huszonnégy óra múlva megkezdtek a munkálatokat, amelyet néhány nap múlva teljes siker koronázott.

Nebukodnozor Kr. e. 604—562 élt és hadjáratain kívül híres volt régi könyvtáráról, amit a kutatás most vetett felszínre a föld öléből.

Irodalom, művészet

Nicorescu Laurian hangversenye.

(Koncert az aradi Kulturpalotában.)

Élvezetes hangversenyestében volt része tegnap este annak a közönségnek, amely végighallgatta Nicorescu Laurianak, a cluji (kozsvári) román Opera lírai baritonistájának koncertjét. A művészt már több ízben volt alkalmunk Aradon hallani és éppen ezért állapíthatjuk meg, hogy azok az értékes képességek, amelyek tulajdonai fokozottabb tudással párosulnak és minden tekintetben sokat fejlődött legutóbbi aradi szereplése óta. Jelentős állomása ez Nicorescu pályafutásának, aki sok ambícióval és becsülnivaló energiával készült tegnapi hangversenyére is, amelyen csupa régi olasz dal és operáriát adott. Meleg és bársonyos lírai baritonja finoman tolmácsolta Caccini, Falconieri, Rosa, Bassani, Gáldara és Giordani dalait, melyek közül a legszebb Bassani „Dormite posate pupile” volt. Frazirozása, hangvételei, lélegzése kifogástalan és különösen szépek és finomak a pianoi. Peri, Monteverde, Handel, Gluck, Puccini és Sarti operáriái csak fokozták azt a hatást, amely minden szám után a közönség ünneplő tapsában nyilvánult meg. Az estély nagyszerűen összeválogatott műsora művészettörténeti szempontból is kiválóan érdekes volt. A kitűnő énekművész több közönséget érdemelt volna. Énekét felesége

Nicorescu Maria asszony kísérte stilszerűen zongorán. (b. i.)

• Az aradi színház heti műsora. Szombat: Mintha álom volna, operette. (C.) Vasárnap d. u.: Hattyulovag. Este: Mintha álom volna. (A.)

• Az aradi színház hírei. Még kétszer megy enszuite előadásban az aradi színház nagysikerű operett-újonsága, a Mintha álom volna, amely olyan zajos sikert hozott valamennyi főszereplőnek, Horváth Micinek, Balogh Bőskének, Gömöri Emmának, Tompának, Ekecsnek, Győzőnek, Se-reghynek. Vasárnap délután a legutóbb általános tetszés mellett felelevenített Hattyulovag operettet ismétlik meg délutáni mérsékelt helyárák mellett. — Rab Mátyás Balogh Bőskével a címszerepben kerül előadásra hétfőn a városi színházban. A régi híres nagy operett annak idején kedvelt darabja volt az aradi publikumnak s legutóbb a Kulturpalotában megtartott reprize alkalmával is megkülönböztetett szép sikert aratott.

Aradi mozi hírek.

• Lotfi Il, a káprázatosan szép magyar filmprimadonna játéka a Jön a rozson át című filmdráma főszerepét. A kép péntek este került először vetítésre az Apolló mozgószínházban s a nézőtérén az előadás egész tartama alatt mély meghatottság ült. Az életből merített igaz történet ez a film, melyet még szombaton és vasárnap vetít az Apolló mozgószínház.

• Hatalmas kalandorfilm premierje zajlott le tegnap este az Uránia mozgószínházban: Maciste kint van a vízből, melyet tomboló elismeréssel fogadott a közönség. Szombaton vasárnap és hétfőn hozza még

szinre az Uránia ezt a különösen érdekes filmet, melyben a hatalmas erejű Maciste bámulatosan ügyes és izgalmas produkcióval szerepel. Csupa izgalom a kép, mely a második részben Macista revansában nyer befejezést.

• Az ifjú Medardus, a nagyhatású történelmi filmet, melyet Schnitzler Artur regénye után alkalmazták filmre Várkonyi Mihállyal és Eszterházy Agnes grófnővel a főszerepben, hétfőtől kerül bemutatásra az Apolló mozgószínházban. A nagy érdeklődésre való tekintettel az Apolló elővételi pénztárt állított fel és vasárnaptól kezdődőleg mindkét részhez a jegyek előre válthatók d. e. fél 11-től 12-ig és délután fél 4-től fél 10 óráig.

A nap tükre.

Hajdan és most.

A HAJDAN, VAGYIS 1914. A kitűnő primadonna: Hogy mit üzenek az én drága közönségnek? Hogy imádom, hogy szeretem, hogy örömmel jöttem ebbe a szép városba és hogy az itteni emberek olyan kedvesek. Az a briliáns gyűrű, amit tegnap egy hódolóm virágcsokorba rejtve küldött be az öltözőmbe, igazán nagyon bájos figyelmesség. Életem legszebb napja volt a tegnapi. Az a szép fübevaló, amivel a földbírók meglepett legényesebb bizonyítéka annak, hogy a közönség milyen önzetlenül szereti a művészetet. Mit mondjak még? A direktor felemelte a gázsimat évi nyolcezerrel tízezerre. A színügyi bizottság elnöke meghívott vacsorára, a serdülebb ifjuság laklyás zenét és szerenádok adott a tisztelőmetre és az egyik lap vezércikkben méltatta nagyságomat. Ketten megkérték a kezemet, de én még gondolkodom a dolog felett, ezenkívül egy huszártiszt, egy gabonakereskedő és egy többszörös háztulajdonos szeretne jobban lenni velem. Még nem tudom, melyiket választom.

— És ezeket mind megíratom.

— En nem szerelek szerepelni, hisz tudja jól, de ha már írni akar, azt ne felejtse ki, hogy a többi színésznőt megeszi a sárga irigység. Isten véle.

A MOST, VAGYIS 1924. Ugyan az a kitűnő primadonna: Rémes, hogy nem jár senki a színházba, pedig semmivel sem imádom kevésbé az én drága közönségemet, mint tíz évvel ezelőtt. Nem méltányolják már a színészetet. Soha egy virág, csokor, valamilyen figyelmesség, tudja már milyen figyelmességre gondolok. Gázsimelem nem létezik, az is csak a holdban van. Igazán nem érdemes már a művészet papnőjének lenni. A lapok már sorban intézik el a színészeket, mintha a Rulir-kérdés fontosabb lenne mint az alakításom. Kövér választások, nyugalmazott láncosok, szélhámos-gründölők barátságával kell megelégednem.

— És ezeket mind megírom?

— Hisz tudja már, hogy én nem szerelek szerepelni. Azt azonban ne írja meg, hogy tegnap este a sárga irigység majdnem megevett, mert a konkurens primadonnának egy új lakkereskedő barátja akadt.

Azt azonban megírhatja, hogy a régi békebeli művésznőket nem becsülik eléggé, az újdonsült fiatal hadiszínésznőket karolja fel a közönség. (k. s.)

A menetrend hibái.

(Elfogadható terv a mizériák megszüntetésére.)

Kaptuk a következő levelet:

A Közlöny egyik múlt heti számban megírta, hogy milyen fontos lenne a rossz közlekedést a Körösvidék és Beius (Belényes) között javítani, mert jelenleg az utas kilenc órát veszít az átszállással. Az erdélyi zsebmenetrendben láthatjuk, hogy a probléma megoldása nem is olyan nehéz. Azt a vonatot, amely reggel kilenc óra után indul Brádról Sebis-Borosbesről tovább vezetjük Ineuig (Borosjenőig), ami nem okozna kiadástöbbletet és onnan délután ugyanazt a vonatot vissza indítják. Ennek még az az előnye is van, hogy Sebisben ismét csatlakozást kapna a délután három órakor Brádra induló vonathoz. Így a két meglősszabított vonat csatlakozást talál az Arad—Csermeu és Csermeu—Arad között közlekedő vonathoz is. Az egész nem okozna felesleges kiadásokat mert a fűtött mozdony és a szerelvény amugy is megvan, viszont az Aradra utazás lényegesen könnyebb lesz.

A második intézkedés az volna, ha a ciuneghiui (Biharillye)—hollódi vonatok nem Oradeamareről, hanem Aradról induljanak. Ezek a vonatok csak kényszerűségből indultak Nagyváradról, míg a Szentanna—Salonta maré közötti összeköttetés nem létezett. Jelenleg Nagyváradnak közvetlen összeköttetése van Hollóddal és Beius—Belényessel és a hollódi vonatok üresen járnak, mert a forgalom Aradra gravitál. A hollódi vonatok Aradról a Timisoara—Temesvárról érkező gyorsvonat után, délután kettő huszokor indulhatnak és Szentannán átvehetné a Körös-völgyéről és Csermőről érkező utasokat. Ez a vonat menne Ciuneghiuról tovább Hollódig. A jelenlegi menetrend szerint a vonatnak Hollódon csatlakozása lenne Beius és Vascau—Vaskoh felé. Visszafelé Hollódról reggel öt órakor indulhatna a vonat és a vascai és beusi utasokkal Ciuneghiurát reggel 9 ó. érkezne Aradra. Itt csatlakozást kapna Timisoarára. Ha ez a kitűnő összeköttetés létrejöhetne a belényesi közönség reggel jöhetne Aradra vagy a Körös-völgyi állomásokra és délután visszaindulva, este ismét otthon lehetne. Bizunk abban, hogy Pop vasuti vezérigazgató a közönség érdekében létrehozza az említett menetrendváltozásokat. Az új menetrendet oly könnyű beállítani, hogy már június elsejétől így indulhatnak a vonatok.

— Bizonyíték hiányában felmentett cigányok. Az aradi törvényesek büntető tanácsa ma felmentette Novák Tódor és Bulig György pancotai cigányokat, akiket azzal vádoltak, hogy Mihuc Sándor gazdálkodót meggyilkolták és kirabolták. Mivel bizonyíték nem volt ellenük, a bíróság felmentette a vádlottakat.

HIREK.

— Belga tiltakozás az orosz királyság ellen. Brüsszelből táviratkoznak: A kormány csatlakozott a szociálisták javaslatához, amelyben tiltakoznak az Oroszországban halálraítéltek kivégzése ellen.

— Kereskedelmi akadémia épül Timisoarán. A közoktatásügyi miniszteriumból ma leirat érkezett Timisoara város vezetéséhez, amelyben értesítik, hogy a kereskedelmi akadémia építésének tervét a miniszterium jóváhagyta. Az építkezési tervek már teljesen elkészültek és a jelenleg épülő új kereskedelmi iskola épületének befejezése után, nyomban hozzákezdenek a kereskedelmi akadémia felépítéséhez. Az építkezés ötmillió leibe fog kerülni, amely költséghez a timisoarai kereskedelmi és iparkamara egymillió lejrel járul hozzá.

— Hirtelen halál egy orvosi rendelőben. Tegnap délután tragikus körülmények között halt meg Dávid József, az aradi vagógyár műhelyfőnöke. Dr. Duschnitz Kálmán aradi orvos rendelőjében várakozott, amikor hirtelen rosszul lett és néhány perc múlva kiszendvedt. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy halálát szívszélhűdés okozta. A tragikus sorsu főtisztviselő már hosszú éveket óta működött az aradi Astra-gyárban és elhunytát nagyszámú rokonságán kívül az Astra-művek igazgatósága és személyzete is gyászolja. Temetése vasárnap délelőtt 10 órakor lesz Cosbuc (Wesselényi) ucca 20. számú házból.

— Bünvádi feljelentés egy timisoarai ügynök ellen. A Bánáti Közlöny kiadónivala feljelentést tett a timisoarai rendőrségen Marmorstein József szatmári illetőségű hirdelési ügynök ellen, aki a Bánáti Közlöny kiadónivalától kétezer lejt felvett előlegképpen és a hirdetési nyugtát után felvett pénzzel, valamint a hirdetésekre előre beinkasszált összegekkel eltávozott és nem jelentkezett leszámolásra. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Az aradmegyei körorvosok lakbérére. Az aradmegyei körorvosok ma értekezletre gyűltek össze az aradi megveházán, amelyen dr. Bradean Athanáz megyei főorvos elnökölt. Szóváteiték az egységesítéssel történt intézkedést, amely megvonta a körorvosoktól a lakbért. A körorvosok fizetése 2300 és 5000 lej között mozog és lakbérüket alapfizetésük után kapják, amelynek harminc százalékát fizették ki lakbér címén. A lakbér tehát havonként 400—800 lejt tett ki. Az a körorvos pedig, aki természetbeni lakást élvezett, most ki van téve annak, hogy eddigi lakásából egyszerűen kiteszik. Az értekezlet tiltakozott a szerzett jogok megvonása ellen és tiltakozását írásbeli memorandumba foglalta, amelyet az összes orvosok aláírtak és Georgescu János belügyi vezérfelügyelő, vármegyei prefektus elé terjesztették, akit intervencióra kértek fel, hogy a lakberek folyósítását ismét rendeljék el.

— Elfogott zsebtolvaj. Az aradi államrendőrség ma délelőtt letartóztatta Tódor Iván régen körözött zsebtolvajt. Megmotozása alkalmával három erszényt, négy jegygyűrűt és nagyobb összeg pénzt találtak nála. A letartóztatott zsebtolvaj ellen megindult az eljárás.

— Apad a Maros. A szép, eső nélküli idő következtében a Maros Aradnál 268 centiméterről 160 centiméterre apadt.

Kolumbácsi-légy veszedelem Arad megyében.

(Dézna környékén több légyfészket fedeztek fel. — A déleuropai légyfaj áramlása északra.)

(Saját tudósítónktól.) Arad vármegye állatállományát ismét fenyegeti a kolumbácsi légyek pusztításának veszedelme. A múlt esztendőben valósággal megtizedelték egyes községek állatállományait a megyében megjelent kolumbácsi légytömegek és az arad megyei gazdák veszteségeit akkor a kormány is nagyobb pénzübeli segítséggel igyekezett enyhíteni. Tegnap Soós Jenő megyei főállatorvos hivatalos ügyben kint járt Sebisben (Borossebesen), ahol Schütz József járási állatorvos jelentette neki, hogy több gazda már panaszkodott a kolumbácsi légyek megjelenése miatt és egyben azt az Arad megyében szenzációs felfedezést tette, hogy itt is vannak kolumbácsi légyfészkek.

A Közlöny munkatársa beszélgetett a főállatorvossal, aki utjáról és a megejtett vizsgálatról a következőket mondotta:

— Sebis mellett Dézna környékén Donceniben (Dancsfalván) és Selegeniben (Szelezsényben) észlelték eddig a kolumbácsi légyveszedelmének lehetőségét. A kolumbácsi légy elnevezését onnan kapta, hogy a Duna mellett levő szerbiai Golubacz vár környékén kelt életre és eddig minden esetben innen indultak a légytömegek pusztító utjukra. Még nem volt példa, hogy itt is befészkeltek volna magukat és innen is életre keltek volna. A kolumbácsi légy tipikusan déleuropai veszedelem és a szél, amely eddig tömegeiket fölfelé hajtotta, messzire nem juttathatta el őket. Megtörtént ed-

dig, hogy egy-egy évben kimaradtak a kolumbácsi légyek, bár gyakran ellátogattak erre a vidékre. Most, hogy itt befészkeltek magukat és itt helyezték el álcáikat, nagyobb veszedelmet jelentenek.

Érdekesebb, hogy a kolumbácsi légyek a felfedezett fészkek dacára sem jelentkeztek nagyobb számban, mert a nedves és esős időjárás nem kedvezett nekik és ennek dacára mégis patakokban, szovál vízben fedezték fel fészkeiket. Az álcák ezeket a helyeket kedvelik és itt telelnek ki. Távirón és telefonon minden községet figyelmeztettünk a veszedelem lehetőségeire és mindenütt tudják már, hogy miképpen kell a veszedelem ellen védekezni. Jelentést tettem a tmszoara—temesvári állategészségügyi igazgatóságnak is és elrendeltem, hogy az érdekelt vidéken a patakokat vegyék alapos vizsgálat tárgyává.

— A védekezés nappal tűzákással, — falevelekkel és frágával rakott tűzzel, — illetőleg ennek fiistjével és az állatok szőrrel nem fedett részeinek kátrányos és terpentines kenőcsökkel való bekenésével, esetleg éjjeli legettetésével történik. A veszedelem különben áprilistól legfeljebb június közepéig tarthatna, de a megtett védekezések meg fogják akadályozni, hogy nagyobb pusztítást vigyenek véghez a kolumbácsi légyek és így nem is hiszem, hogy Arad megyében idén veszedelmet jelentene a kolumbácsi légyek megjelenése.

Reinitz Jakabot szabadlábra helyezik?

(Nincs ellene pozitív bizonyíték.)

Szatmárról jelentik: Reinitz János már másfél éve lakója a szatmári ügyészség fogházának. Általános és izgalmas érdeklődést, széleskörű és nagy apparátussal folyó nyomozást, újabb szenzációs felfedezéseket tartalmazott a Reinitz-ügy, amelynek keretében több egyén Reinitz által történt meggyilkolásának felderítése volt a nyomozás és a lázas kutatás lényege. Míg Reinitz egykedvű és merev makacssággal tagadta a súlyos vádakát, a nyomozó hatóság ugyszólván egész Erdélyben, sőt Csehszlovákiában is bogozta a rejtelt büncselekmények szárait. A nyomozó hatóságok mindig újabb szájakat találtak, amelynek nyomán a terhelő anyagot próbálták összegyűjteni Reinitz ellen. Az új terhelő adatok alapján meginduló nyomozás alkalmat adott a vizsgálati fogságnak újabb, meg újabb meghosszabbítására és így esett meg, hogy Reinitz

másfél éve lakója a fogháznak.

A rendőrhatalóságok részéről ambíciózusan folyó munka azonban a sokszor látszólag tárgyi bizonyítékot szolgáltató nyomozás dacára teljesen eredménytelenül végződött és most egészen kátyuba jutott a Reinitz-eset.

Mint megbízható forrásból értesülünk, a szatmári vizsgálóbíróóság Reinitz Jakab szabadlábra helyezésének a gondolatával foglalkozik, minthogy semmi új adat nem ad alapot a vizsgálati fogság fenntartására és mert az eddig felhajtott, összegyűjtött tények semmiféle terhelő, objektív bizonyítékot nem szolgáltatnak Reinitz Jakab bűnösségére. Csupán Grosz Samu szatmári kereskedő meggyilkolásában akadt némi terhelő momentum Reinitz ellen, azonban ez sem pozitív és terhelő adatokkal alátámasztott, hogy a további fogvatartásra jogcímét adjon.

— Átalakul egy aradi üzlet. A napokban megszűnik az aradi főtéren levő Varga D. Dani esernyőüzlet, amely körülbelül tizenöt éve áll fenn. Az üzlet esernyők helyett ezután elektrotechnikai és villanyfelszerelési cikkeket árul, a cég maga társas céggé alakul át. A raktáron levő esernyő- és napernyő-készletet pedig kiárusítják. A kiárusítás már meg is kezdődött és elvégeztével megkezdik az elektrotechnikai cikkek bevezetését.

— Rehabilitált aradi uriaszony. A Közlöny egyik múlt heti számában megírta, hogy Stioan Rozália

— Szívbajt okozta Juhász Jancsika halálát. Tegnap délután ejtették meg Szentleányfalván Juhász Jancsika holttestének boncolását, amely-nél jelen volt Jonescu Emil vizsgálóbíró, dr. Bradean Athanáz vármegyei főorvos és dr. Villán Izidor orvos. A boncolás megállapította, hogy a gyermek régebben vörhenyt kapott, amely azután vesegvulladással fejlődött. Ennek következményeként a fiu szervi szívbajt kapott, amely a halál közvetlen oka volt.

Jön a rozson át.

Főszerepben: **LOTH ILAVAL**, még ma szombaton és vasárnap az

APOLLOBAN.

— Katonai nyugdíjfizetések Aradon. Az aradi pénzügyigazgatóság nyugdíjügyosztályán holnap a bucuréstii militar-katonai nyugdíjasok illetményeinek kifizetése kerül sorra.

— Megtalálták az eltűnt timisoarai fiut. A Közlöny megírta, hogy Véber Mátyás timisoarai lakatosmester 15 éves fia napokkal ezelőtt eltűnt Timisoaráról. A szülőket ma értesítették, hogy az eltűnt fiut a Buziásitun látták. Rövid keresés után meg is találták, aki elmondotta, hogy szökése előtt egy férfi erősen a szemébe nézett és ennek hatása alatt kiment az állomásra, ahonnan előbb Karánsebesre, majd Orsovára és Adakaléra utazott és onnan most tért vissza. Szüleit félt felkeresni és azért kóborolt a timisoarai uccákon. A szülők a fiut megvizsgáltatják egy idegspeciálistával, hogy hipnotikus hatás alatt szökött-e meg Timisoaráról.

— Nagy hóviharak Berlinben. Berlinből táviratozzák: Berlinton nyugatra hatalmas hóviharak voltak és megrongálták a táviró- és telefonvezetékeket.

Radar 4062

!!

Reggelire,
uzsonnára,
vacsorára, elő-
ételnak legolcsóbbak
és legizletesebbek a

**Kemény-féle
huskonzervek**

Kaphatók minden
jobb fliszer- és csu-
megüzletben !!

**Májpástétom
Haschee
Gulyások**

1/4, 1/2, 1/2 és 1/2 kl-
los dobozokban.

Frankfurti

páronként és zárt
dobozban. Viszont-
elárusítók részére
helyi lerakat: 2156

Hajduska és Társa,
ARAD, Piața Avram Iancu
(Szabadság-tér) 7.
Telefon 7—33. sz.

KEMÉNY TESTVEREK huskonzerve-
gyára Salonta-Mare. —: Bihor.

Tavaszi harinyák, cárnakeztük és
pamut- **HELLAS** harinya és
fonalak rövidáru
üzletében Arad, Lutheránus templom mellett.

— Zsebtolvaj átkereskedő. Notárius zsebtolvaját kísérték ma az aradi ügyészség fogházába. Georgescu István ploesti lakost elfogták az arad—timisoara vonaton hétezer lej lopott pénzzel, amelyet az ugyanabban a fülkében utazó Logel János vasuti tisztviselő zsebéből emelt el. Logel jelentést tett a kalauznak, amint a hiányt észrevette. A vonaton egy aradi detektív utazott, aki a fülkében ülő utasok zsebeit kikutatta és a tárcát a hétezer lejjel Georgescu zsebében találta meg. Igazoltatásánál személyazonossági igazolványt mutatott elő, amelyen kereskedőnek volt feltüntetve. Ez, amint utólag kiderült, szintén hamis volt. Az átkereskedőt az aradi rendőrség őrizetbe vette és ma átkísérte az ügyészség fogházába.

— Házasság hatvanévi jegyesség után. Newyorkból táviratozzák: Erdélyes házasságkötés történt ma. Samuel Ellys Filadeliában ezelőtt hatvan esztendővel eljegyezte Mary Müllert. Közben azonban elvesztették egymást szem elől és sem Ellys nem nősült meg, sem Mary Müller nem ment férjhez. Most ismét egymásra találtak és hatvan évi jegyesség után megesküdtek.

— Malin és Clara harisnyák legjobb minőségben csak Bársonynál, Arad.

— Alkalmi vételek arany és briliáns ékszerekben Waldmannál, Piata Avram Iancu (Szabadság-t.) 14

— Az új lakbértörvény által előírt lakbérmegállapítás iránti kérvények legkésőbb április 26-ig adhatók be. Kérvényblanketták kizárólag Pichler-nél Arad, Bohus-palotában.

— Bérlejen Kerpel könyvtárában

Egy orfeumigazgató öngyilkossága.

(A vigkedélyű Waldmann Imre szomorú halála.)

Bécsből jelentik: Sok életet falt már föl az áldatlan tőzdespekuláció. Máról-holnapra koldussá tett milliomosokat egy rosszul sikerült márka vagy frankzuhanás. S ilyenkor végső lépés: a halál. Így pusztult el ma Bécs egyik nevezetes alakja, a közismert Waldmann Imre varietéigazgató. A 62 éves ember bejárta a világ nagy városait. Színészszer, folyt benne. Berlinben vezetője volt az ottani Apollo Theaternek. Később átvette a budapesti Fővárosi Orfeumot, amelyet 10 éven keresztül nagy sikerrel vezetett. Az utolsó években Bécsben élt a „Venedig in Wien“ vállalkozásban volt részes.

Mostanában mindig anyagi nehézségekkel küzdött. Egész vagyonát értékpapírokba fektette s így a hónapokig tartó tőzdesválság következtében nagy veszteséget szenvedett. Az örökké derűs, tréfás ember ideges, komor lett. Barátai előtt gyakran mondta, hogy ezt az életet már sokáig nem bírja ki.

Tegnap felesége és barátai társaságában töltötte az estét. Tizenegy óra tájban azt mondta, rosszul érzi magát. Elbucszott feleségétől és barátaitól s egyedül ment lakására. Mikor felesége hazajött, nem találta férjét a hálószobában. Hosszas keresés után a félreesőhelyen megtalálta — de már csak a hulláját — felakasztva az ablakrácsra.

KÖZGAZDASÁG.

Kiadják a lakó összjövedelmi kimutatását.

(Megérkezett a pénzügyminiszter táv irati rendelkezése.)

(Saját tudósítónktól.) Az új lakbérleti törvény értelmében — mint ismeretes — az a háztulajdonos, aki lakójának nézberét felemelni kéri, az arra illetékes bíróság előtt igazolni köteles lakójának évi összjövedelmét.

A pénzügyigazgatósághoz már is több olyan kérvény érkezett, amelyekben a háztulajdonosok lakójuk összjövedelméről hivatalos bizonyítványt kérnek, mert ez az egyetlen módja, hogy a bíróságnál a lakbértörvény által előírt módon igazolhassák lakójuknak évi jövedelmét, hogy azután ennek alapján a bíróság a törvény megállapította jövedelmi fokozat szerint a házbért felemelje. A pénzügyigazgatóság azonban a kéréseket nem teljesítette, hanem hivatkozással az egyenes adókról szóló törvény azon szakaszára, amely kimondja, hogy az összjövedelmi adókról vezetett mindenemű lajs tromkönyvekben foglaltak hivatalos titkot képeznek, azokat elutasította.

A pénzügyigazgatóság jelentést tett a tömegesen érkező kérvények ügyében a pénzügyminiszternek és utasítást kért, hogy azokkal mi történjék? A háztulajdonosok is megmozdultak és a bucaresti szövetség útján intervenáltak a pénzügyminiszternél, hogy az adótörvény fenti rendelkezésének szigorú alkalmazásától tekint-

sen el és utasítsa a pénzügyigazgatóságot, hogy a lakberek felemeléséhez szükséges összjövedelmi adókimutatások kiadását engedélyezze.

Bratiaru Vintila pénzügyminiszternek ez ügyben hozott rendelkezése tegnap érkezett meg táviratilag a pénzügyigazgatósághoz. A pénzügyminiszter elrendeli, hogy a háztulajdonos kérésére a kójának megállapított összjövedelméről hivatalos bizonyítványt kell kiadni, amelyben, a jövedelmi társaság felsorolása nélkül, csak a végösszeget szabad kitüntetni.

A pénzügyminiszter rendelete alapján tegnap utasították a pénzügyigazgatóság hatásköre alá tartozó összes perceptorátusokat, hogy a háztulajdonosoknak ilyen fajta kéréseit fogadják el, a kért bizonyítványt a miniszter által engedélyezett formában állítsák ki és láttamozás végett terjesszék fel a pénzügyigazgatóhoz.

A bizonyítványok kiállítását román nyelven megírt kérvényben kell kérni. A kérvényt ahhoz a perceptorátushoz kell intézni, amelynek területén a lakó lakik, kinek összjövedelme kimutatását kéri. Ugy a kérvény, mint a bizonyítvány bélyegköteles. A kérvényre egy lej okmány- és 50 bani segély-, a bizonyítványokra 2 lej okmány- és 50 bani segélybélyeg szükséges. A kiállítási illeték 2 lei okmánybélyegben rovandó le.

Valutapias.

HELYI VALUTAÁRAK. (Április 11.) Francia frank 11.30, svájci frank 33.60, dollár 193.25, dinár 2.42, szokol 5.70, lira 8.55, angol font 835. *Kifizetések:* Budapest külföldi 390, belföldi 425; Bécs 370, Prága 5.65, Zürich 33.50, Milano 8.48, London 830, Páris 11.25, Newyork 192.25, Belgrád 2.38.

ZÜRICH NYITÁS. (Április 11.) Amsterdam 212.25, Newyork 569.50, London 2470, Páris 34.10, Milano 25.20, Prága 16.70, Budapest 0.0075, Belgrád 7.07.50, Bucaresti 2.96.25, Bécs 0.0080.25.

ZÜRICH ZÁRLAT. (Április 11.) Amsterdam 212.25, Newyork 569.50, London 2468, Páris 33.90, Prága 16.90, Budapest 0.0075, Belgrád 7.07, Bucaresti 2.96.50, Bécs 0.0080.25.

BUCURESTI TŐZSDEZÁRLAT. (Április 11.) *Kifizetések:* Páris 11.55, London 830, Newyork 192, Milano 8.53, Zürich 33.50, Bécs 0.0027.25, Prága 5.73, Budapest 0.0024. *Valuták:* Napoleon 725, Léva 1.30, török lira 1, angol font 818, francia frank 11.40, svájci frank 33.50, lira 8.35, drachma 3.30, dinár 2.35, dollár 190.50, lengyel márká 0.0021, osztrák korona 0.0027.50, magyar korona 0.0030, szokol 5.60.

BUDAPESTI DEVIZAKÖZPONT JEGYZÉSEI. (Április 11.) Belgrád 965—995, Bucaresti 410—425, London 336800—346800, Milano 3440—3550, Newyork 77700—80000, Páris 4570—4720, Prága 2305—2380, Bécs 109.50—112.80, Napoleon 273000. *A takarékkorona árfolyama 115.*

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDEZÁRLAT. (Április 11.) Magyar Hitel 662.000, Osztrák Hitel 230.000, Salgó 735.000, Rima 151

ezer, Ganz Danubius 4.150.000, Köszén 3.400.000, Szlavonia 116 ezer, Kereskedelmi Bank 1 millió 575.000, Schlick 90.000, Cukor 3.625.000, Csáky 21.000, Ofa 590 ezer, Hazai Takarékbank 4.960.000.

— Az aradi gyártelek értékmegállapítása. Arad város vezetősége a napokban egy háromtagú bizottságot küld ki az olyan épületek, telkek, iparvállalatok és gyárak telkeinek értékmegállapítására, amelyeknek értékét a pénzügyigazgatóság annak idején nem állapította meg. A bizottság tagjai: Oláriu István pénzügyi tanácsos, Muntean János városi főmérnök és az aradi háztulajdonosoknak egy megbízottja. A bizottság jövő hét elején kezdi meg munkáját.

— Felemelték az aradi hidvámot. Arad város vezetősége közli, hogy a hidvámokat egy lejre emelte fel, azonban a régi huszonöt banis vámszelvényeket adja egy lejes árban, mivel azokból még nagy készlete van a városnak.

— Piaci árak. A mai hetipiác árai majdnem ugyanazok mint az elmúlt héten. Az élelmiszerpiacon az élelmi szer minden fajtája bőven volt képviselve. Mai árak: tojás 1.20—1.30 darabja, burgonya 4—6 lej, vaj 100 lej, szárazbab 16 lej kilogrammja, tej 6 lej, tejfél 30 lej literje. A gabonapiac árai: árpa 480—500 lej, tengeri 460 lej, zab 450 lej métermázsánként. Az állatvásár árai: marha 20 lej, borjú 19—22 lej, sertés 28—30 lej kilogrammonként élősúlyban.

MEDARDUS I. rész.

Hétfőtől az APOLLOBAN.

Jegyek elővételben válthatók mindkét részhez, vasárnaptól az APOLLO elővételi pénztáránál. 240

— Árverési hirdetés. A Kereskedelmi és Iparkamara közli: Április 15-én délelőtt 10 órakor az aradi vámhivatal irodájában 4.75 kgr., 276 méter selyem kelme nyilvános árverésen el fog adatni.

LEGUJABB.

BUCURESTI TIZMILLIÓ DOLLÁROS KÖLCSÖNE.

Bucurestiből táviratozzák: Costi-nescu, a főváros polgármestere Londonba utazott, hogy a főváros részére felveendő 10 millió dolláros kölcsönre vonatkozó szerződéseket aláírja.

MEGSZAKADT A HOTINI ROMÁN—OROSZ BIZOTTSÁGOK MUNKÁJA.

Bucurestiből jelentik: Hivatalos helyről nyert értesülés szerint a hotini román—orosz vegyes bizottság munkája megszakadt. A központi bizottság elnökét, Janovic tábornokot április 20-ra Kamenev Podolskba hívták a bizottság további munkarendjének megállapítása ügyében.

Maciste kint van a vizből.

Nagyszabású akrobata film I. része, még ma szombaton, 8 vasárnap és hétfőn az 8

Urániban.

Sport.

— AAC. old-boy Aradon t. Fő 12-én d. u. 5 órakor ösztreninget tart.

— Meghívás. Az aradi „Victoria“ sportegyesület e hó 12-én, szombaton este 8 órai kezdettel a Brunhuber-féle vendéglő Strada Grigorescu (Munkácsy-u.) összes helyiségeiben táncestélyt rendez, melyre ugy a nagyérdemű közönséget, mint az aradi sportegyesület tagjait ezuton is tisztelettel meghívja az elnökség.

A szerkesztésért Ideljelenesen: KÓCSY JENŐ felel.

Cenzurat: Prefectura Judejului.

NYIL TTER.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

Értesitem a b. hölgyközönséget, hogy hölgyfodrászat és manikürszalonomat átalakítva és

férfimanicűrrel

kibővitve újból megnyitottam. További pártfogást kér

Terézia Felter

Arad, Str. Matiano (Forray-u.) 12. 1. em

Berlini házakat

vennek, olyanokat, amelyeket az utóbbi időkben vásároítottak s a tulajdonosaik azokat eladni szándékoznak.

Jelenleg Aradon, Strada George Lazár 6. (Simonyi-u. 6) tartózkodom

Heinrich Händler Frankfurt a/M. 2164

Futárt indítunk naponta Clujra (Kolozsvárra). Magyar és cseh vizumot **Kelet** hírlapiroda ARAD, Strada Alexandri (Salacz-u.) I. 10044 36 óra alatt szerzünk.

Varróleányok elsőrendű munká- erők azonnal felvétetnek. **Neyné divatszalonjában,** Arad, Str. Metianu 14. (Fopray-ucca 3. szám.)

Alulírottak fájdalomtelt szívet tudatják a felejtethetlen férjnek, atyának, testvér és rokonnak

Dávid József
urnak

Folyó évi április hó 10-én délután 4 órakor, életének 53-ik évében s boldog házasságának 28-ik évében történt váratlan elhunytát.

A megboldogult földi maradványai folyó hó 13-án vasárnap délelőtt 10 órakor fognak a Strada Cosbuc 20. (Wesselényi-ucca) gyászházból örök nyugalomra helyeztetni.

Aldás és béke lengjen hamva fölött!
Arad, 1924. április hó 11-én.

Özv. Dávid Józsefné szül. Pimsel Szeréna neje, Dávid Vilmos fivére, Dávid Béla, Dávid Jenő gyermekei, Dávid Vilmosné sógornője, Özv. Pimsel Cecília anyósa. 2202

Legujabb bécsi és pesti modellekkel megérkeztem.

STEINFELD ILY női kalapsalon. Arad, Str. Moise Nicoara (Petőfi-u.) 1.

Egy teljesen új modern fűszer- és csomage üzlet-berendezés **jutányos áron eladó.** Cim az Aradi Közlöny kiadóiban

Butorokat részletre kedvező fizetési feltételek mellett **Garai Károly** butor raktárából. ARADON, Calea Banatului (Asztalos Sándor-u.) 5/12 487 beszerezhető

Megérkezett a saison sensatiója az **„ORIENT“** pótkávé

mely tiszta, meg nem hamisított — tehát minden silány vegyülettől mentes — **100%-ban nemesített cikóriagyökérből készült,** aminek következtében a kávé rendkívül józsi, zamatos és szép színű.

A főzéshez az **„ORIENT“** pótkávéból csak **2/3-ad annyi szükséges mint más pótkávéból.**

Fentiekért szavatosságot vállalunk!!!

Ingyen próbacsomag minden jobb üzletben kapható!!!

Főlerakat és vezérképviselő: **Hajduska & Co. Arad,** Piața Avram Iancu 7. :: Telegramm: Hajduscomp Arad. :: Telefon interurban: 733.

Raktári teendőkhöz és elvámolásban jártas, román nyelvet beszélő **tisztviselőt** felvessz az Aradi Kötő- és Kötőszövőgyár r.-t. (e) Arad. (e)

Directiunea Primei Fabrici de Vagoane și Motoare „Astra” S. A. din Arad cu adăncă mânăre face cunoscut încetarea din viața a D-lui

Iosif Dávid

sef de ateliere în uzinele noastre. Reșerțăm din toată inima deceseul neuitatului nostru coleg care în tot decursul vieții sale a dat probe de o conștiințioasă, silință și activitate nemărginită.

Vam păstra întotdeauna amintirea sa-cu cea mai mare stimă.

Directiunea Uzinelor „Astra.”

Évtizedek óta fennálló, nagy rendelőkörrel bíró férfi ruhakészítő üzlet műhelylyel, berendezéssel, felszereléssel eladó, esetleg megfelelő tőkével szakember társ kerestetik. Bővebbet: WALLINGER-hirdetőjében Arad, Földes patikával szemben. 15.031

Férfiszabók!!
Gentleman Cariton Mayfair
10045
férfidivatlapok még pár példányban KELET hírlapirodában

Az „Astra Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare Societate Anonima Arad” igazgatósága mély megilletődéssel tudatja

Dávid József
műhelyfőnök urnak váratlanul történt elhunytát.

A megboldogultban egy hosszú évek során hűséges és minden tekintetben kiváló tevékenységű munkatársunkat gyászoljuk.

Emlékét mindenkor kegyelettel fogjuk megőrizni!
Arad, 1924. április 11. 2204
„Astra Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare Societate Anonima Arad” igazgatósága.

husvéti étkezésre előjegyzéseket e hó 14-ig felvesz **Leopold Deutsch** oéser restaurant Arad, Str. Sinagoga No. 2. (Cheria Aron-ucca 2.) 2181

Azonnal beköltözhető
3 szoba, előszoba, konyha, és kamara 220.000 Lejért eladó. :: 2 szoba, előszoba, konyha és kamara, azonnal elfoglalható, azonkívül 2 szoba, konyha, speiz, udvar és kertből álló ház 150.000 Lejért eladó. Biztos vevőim részére kisebb családi házakat keresek. Előjegyzéseket és felvilágosításokat díjtalanul eszközölök. Értekezni C. F. R. menetjegy irodában, Arad, Str. Barjiu 3. (Rákóczi-ucca). 2117

Raktárnokgyakornokok kerestetnek **gabonaszakma** részére. Ajánlatok „Malom” jelűre „Kelet” hírlapirodába Arad küldendők. 10045

Megrendítő hirtelenséggel szolgáltatta el a végzet közülnk derék kartársunkat, jóbarátunkat, illetve főnökünket

Dávid József
urat

Nagyrabecsült egyénisége által kiváltott szeretetünk övezi Aradon a Strada Cosbuc (Wesselényi-ucca) 20. szám alatt felállított ravatalát, ahonnan vasárnap, folyó hó 13-án délelőtt 10 órakor kísérik utolsó útjára.

Az „Astra” Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare S. A. tisztviselői és művezetői. 2191

Husvét alkalmi vétel!
BOX-FÉRFI-FÜZŐS-CIPŐ LEI 490
BOX-NŐI-FÜZŐS-CIPŐ LEI 490
ÉS-MÁS SAISON-CIPŐK-
legjutányosabb áron
„TURUL”
CIPŐGYÁR R.T.

2110

HAVRE—NEW-YORK
Gyorspostajaratok
KANADA—KUBA—MEXIKO—
NEW—ORLEANS—HAITI—
ANTILLAK—ÉSZAKAFRIKA felé.
Felvilágosításokat nyújt:
Soc. „SARNIA”
Pasajini Comedia, BUCUREȘTI
és „RECLAMA” Cluj.
„Rador” No. 910. 457

Jókarban levő **fatűrészelő-gép** jutányos árral eladó. Cim: 15022 WALLINGER hirdetőjében, Arad, S. Unirel 13.

Tiberiu Soltész cérna és fonalárak gyári raktára, Arad, Strada Metel Corvin I. szám. Nagy raktár mindennemű perzsa- és smirna gyapju-fonalakban. 2153

A hölgyközönség figyelmébe! A tavaszi idény előrehaladottsága miatt modelljeimet rendkívül olcsó áron kiárusítom. **Bakács Miksa** Arad, Str. Braşianu 13.

Apró hirdetések.

Levelés.

„LIA”. Levelét megkaptam. Jelzett helyen és napon délelőtt 10 órakor okvetlen várom. Tegyen most kivételt. Üdvözlő. „Nem fog csalódní.” 2189

Alkalmazás.

GYAKORLOTT gazda keres alkalmaztatást gazdaságba, vagy ipartelepre, ahol felesége gazdasszonyi, vagy szakácsnői foglalkozást is vállal. Szíves ajánlatok az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kéretnek. 700

TANULÓ, ki kovács munkára alkalmas, felvétetik. Brandesz ékszergyár Arad. Piaţa Avram Iancu 7. 2104

FŐZNI tudó minden falura kerestetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2129

FOLYÓ HÓ 15-iki belépésre egy minden szakácsné és egy jobb szobaleány felvétetnek. Arad. Strada Luther 2. sz., földszint, ajtó 3. 2160

UJSÁGÁRUSOKAT jó jövedelemmel keresünk. Kelet hírlapiroda Arad. 10.045

FIATAL leány fogorvosi rendelőbe asszisztensnőnek jó fizetéssel felvétetik. Dr. Spielberger Arad, Str. Consistorului 16. 10.045

KERESEK e hó 15, vagy 20-ikára egy ügyes fűszer, rövidáru segédet. Román nyelv tudása kívánatlik. Berkovits Hermann Brád. 2185

FIZETŐ és tanuló leányokat felvesz M. Tóth női divatszalon, Arad, új Neuman-ház. 2194

MINDENRS szobaleány azonnal felvétetik. „Hellas” harisnya-üzlet, Arad, Luther templom mellett. 2205

Lakás.

TELJES ellátással házaspárnak butorozott szoba kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2195

BUTOROZOTT szoba fiatalember részére kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2182

Vétel és eladás.

VENNÉK tizenkét, vagy több személyes modern, komplett ezüst evőkészletet. Ajánlat csak magánosoktól „Ezüst” címen az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

HALO- ÉS SZALÓNBERENDEZÉSEK, hegedű, egy antik szublód és modern, szőnyegek, scheslon-, ágy- és asztalterítők, 2 ágy, antik berakott szekrény, 6 személyes étkező servise, kristály tál, dísz tárgyak, gyerek kocsi, szék és bicikli, csillárok, nagy tálca, képek, férfi ruha és felöltő, női ruhák, fotelek, kézimunkák, stb. eladó. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca 23.) I. em. jobb. 1000

ELSŐRENDŰ rövid keresztúros zenefora eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 16017

OLCSÓ ÉS SZÉP husvét ajándékokat szerezhet be Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca 23.) I. c. jobb. 1000

FREDETI világos norvég csukamájúljai Marke Aarsaether, görvélykörös, tüdőbajos, fejletlen, sápadt, angolkörös, gyenge gyermekeknek és felnőtteknek. Dr. Földes gyógyszerár Arad. 14133

BETEGTOLÓKOCSI, gyermekkosci, mocca kávékészlet, festmények, olcsón eladók. Cim: Wallinger hirdetőjében Arad. 15.032

Depot de Palarii Kalapok festését és tisztítását postorán eszközölöm. Férfi és gyermekkalapok raktára.

DREHER—HAGGENMAGHER

Sörfőzde R.-T. Oradea-Mare

aradi főraktára:

SCHREYER VIKTOR

Arad, Str. Meşianu 15. (Forrai-u.)

Telefon 353.

Állandó raktár hordó és palacksörökben, ugymint:

MÁRCIUSI SZENT GYÖRGY, KORONA (pilseni módra) és SALVATOR (sötét gyógyász)

Naponia friss töltés!

Aradon állandóan friss csapolásban kapható:

KÁNYA GÉZA városi sörcsarnoka,

VADÁSZKÜRT és **FEHÉR KERESZT** szálló

éttermeiben stb. 2174

Schiel Testvérek r.-t. Brassó

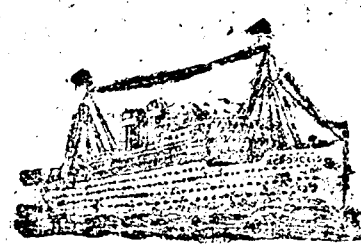
Temesvári fiók: IV. Herrengasse 2.

Minta és elárúító raktár mindenemű malomgépek, szítaselyem, (svájci gyártmány) áttételek és alkatrészek, szíjjak, eiovátorgurtnik és viziturbinák és motorok, hozzávaló tartány és csavarkkal, faragó szerszámok, faszíjkorongok, textilteljesítő gépek, gyapjúteljesítő, gyapjúteljesítő szövőszékek.

A budapesti Ganz-Dann-bius gyár hengerezékeinek vezérképvelele valamint pótalkatrészek.

A Michelin-cég auto-pneumatikjai (Cabló mixte). Ugy az autóközvetítőknak, mint a kereskedőknek és viszonteladókknak legelőnyösebb árakon, mert fiókunk e leghíresebb autogummi-cég képviselője. 349

Baltic America-Line Danzig-America

Értesítés. Igen t. utazóink tudomására hozzuk, hogy a **Baltic-America-Line** direkt szolgálatot létesített **Danzig-Kanada** között. Kérjük utasainkat, akik a fenti ut miatt hozzánk fordulnak és azokat, akik velünk akarnak **Kanadába utazni**, sürgösen közöljék velünk szándékukat, hogy a szükséges utbaigazítást a leggyorsabb elutazásra vonatkozólag megtehessek.

Tisztelettel:

Baltic-America-Line.

Képviseli: Maurice Goodvach, Bucuresti, Calea Grivitei No. 174.

Fiók képviselő: „Simplon“-iroda, Timisoara, IV. ker., Str. I. C. Braşianu Hotel Royal.

KOVÁCS szerszám jutányos áron eladó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2186

Ingatlan.

SZAZÓTVENEZER Lejlei társulnék realis üzlethez vagy iparvállalathoz, ahol a tőkere teljes biztosítékot kapok. Ajánlatokat „Társ” jellegre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 400

SZANTÓFÖLD Ghiorocon (Gyorokon) 3—5 holdas parcellákban, valamint ház lakással, előnyös árban eladó. Lloyd-Bank Arad. 1864

FIGYELEM! Micalaca-Nou (Ujmikela-ka) Balog Zoltán-ucca 21. számú ujház feltűnő olcsó árban eladó. 2170

ARADON A PIACTERHEZ közel, adómentes új ház, azonnal elfoglalható kétszobás lakással nagy telkekkel 250.000 Lejért eladó. Uranus iroda Arad, főpostával szemben. 16107

ARAD, Str. Doamna Balassa (Purgin-ucca) 46. sz. ház eladó átadható lakással, értekezni a tulajdonosnál ugyanott I. em. 2196

Üzletek.

ARADON belvárosi jömeneteli trafik és papírüzlet eladó, vagy megfelelő társ kerestetik. Cim Wallinger hirdetőjében Arad. 15.031

ARADON legforgalmasabb helyen levő fűszerüzlet, kedvező feltételekkel; családi ckok miatt eladó. Uranus iroda Arad, főpostával szemben. 16017

Eladó
olcsón háztelkek.

Az országot mentén
40 háztelkek
eladó.

Muntean és Flóra

Arad, Bulevardul Regina Maria (Andrássy-tér) 10. ujszám. 2173

300 darab választott malac, 25 darab három éves koca és kan, 68 darab 1½ éves süldő

elsőrendű mangolica faj
eladó. 2207

Holländer Testvérek csermői gazdaságában.

Elismert prima minőségű
TORDAI PORTLAND CEMENT,
STUKKATUR és **ALABASTROM**
GIPSZ, valamint **PRIMA**
DARABOS CARBID,

detail és vaggontételben kapható:
Kornis Testvéreknél Arad,
Bul. Regina Maria 13.
(Aradi Általános Takarékpénztár-épület.)
Telefon: 501 és 623. 2071

Mozdony javításban
jártas, elsőrangú
esztergályost,
valamint
mozdony lakatost
keresünk azonnali belépésre.

Ajánlatokat kérünk:
Szudrics Petrósi Erdőkitermelési
r.-t. Oradea-Mare, Szaniszló-u. I.
alá címezve. 2183

Ingyen nem, **de fellünó olcsó árban** beszeresz divat és kézműsru szükségletét **Fogarasnál,** Timisoara, II. Anatóly-utca 12.